

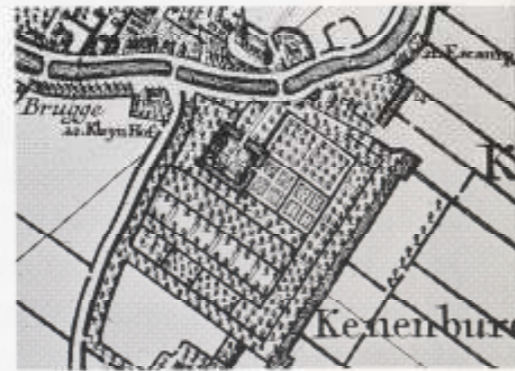

Even buiten de dorpskom

We wandelen nu door tot aan de Algemene Begraafplaats. Aan de overkant, in de bocht van de vaart, staan twee rollepalen. In de tijd van de trekschuit volgden de paarden hun pad door de bocht, terwijl de schuit nog even rechtdoor moest varen. Het touw werd hiertoe over de rol geleid. Verderop zien we de trambrug, waarover van 1912 tot 1966 de tramlijn van de Westlandsche Stoomtramweg Maatschappij heeft gelopen. Nu is over de brug een rijwielpad aangelegd.

Even voorbij het kerkhof ligt de voormalige boerderij "Korpershoek", gebouwd omstreeks 1625. De naam is ontstaan omdat in de wateren rond dit gebied de karpers zich verzamelden om kuit te schieten. We bevinden ons nu op de Gaagweg. Het grote huis direct voor de brug was ooit de villa van een Delftse fabrikant, die dit huis tot ca. 1900 als buitenverblijf heeft gebruikt.

De huidige korenmolen "Korpershoek" dateert uit 1950 en is afkomstig uit Leimuiden. Deze molen verving een oudere, die in 1945 was verbrand. In 1550 stond op deze plaats reeds een korenmolen.

De Vlaardingsekade

We gaan nu terug langs de Dorpsstraat tot aan de Paardebrug. Deze brug is door de stad Delft aangelegd. Hier moesten de jaagpaarden van oever wisselen, omdat de Vlaardingsekade in het dorp niet als jaagpad kon worden gebruikt. De huidige Paardebrug werd in 1870 geplaatst. Over de brug gaan we links de Vlaardingsekade op. De woningen aan deze kade dateren vrijwel allemaal uit de 18de eeuw. In de achtergevel van nr. 12 staat het jaartal 1734. Op nr. 8 woonde in de jaren tachtig van de 19de eeuw schoenmaker Zoutendijk, die op

zaterdagavonden zijn werkplaats in orde maakte voor de bijeenkomsten van de Gereformeerde Kerk. Hiernaast loopt een steeg die destijds naar de "Paardemarkt" voerde. Hier was een paardenstal waar de wisselpaarden van de trekschuit werden ondergebracht. Ook was er een wei, waar de paarden konden grazen.

Tegenover pand 7 is nog een restant van een stoep, een vlonder, te zien. Hiervan waren er veel in het dorp. Men spoelde er de was. Ook werden er kruiwagens met mest over de stoep naar de schuit gereden. Hierdoor was de stoep vaak vuil; vandaar misschien de bijnaam "stoepeschijters" voor de Schipluidenaren. Op de hoek van de Vlaardingsekade en de Keenenburgweg lag vroeger een boerderij, de z.g. "Kleine Hof". De gevel van de huidige woning is in 1825 vernieuwd.

De Keenenburgweg

We gaan de Keenenburgweg op. Veel van de oorspronkelijke bebouwing is hier verdwenen, inclusief de sloten aan weerszijden van de weg. In pand nr. 7 (anno 1909) was ooit de gereformeerde school gevestigd. Aan de overkant van de weg lag een boerderij, die in 1980 plaats moest maken voor de Dorpshoeve. Even verder ligt rechts het voormalige raadhuis, gebouwd in 1928 en ontworpen door architect J. Margry. Erachter ligt de Burgemeester Musquetiersingel. De vijver is in 1937 aangelegd.

Tegenover het voormalige raadhuis gaan we linksaf de Kasteellaan in en komen we weer bij Museum Het Tramstation.

Het museum is geopend op woensdag en zaterdag van 14.00 tot 16.00 uur. De toegang is gratis.

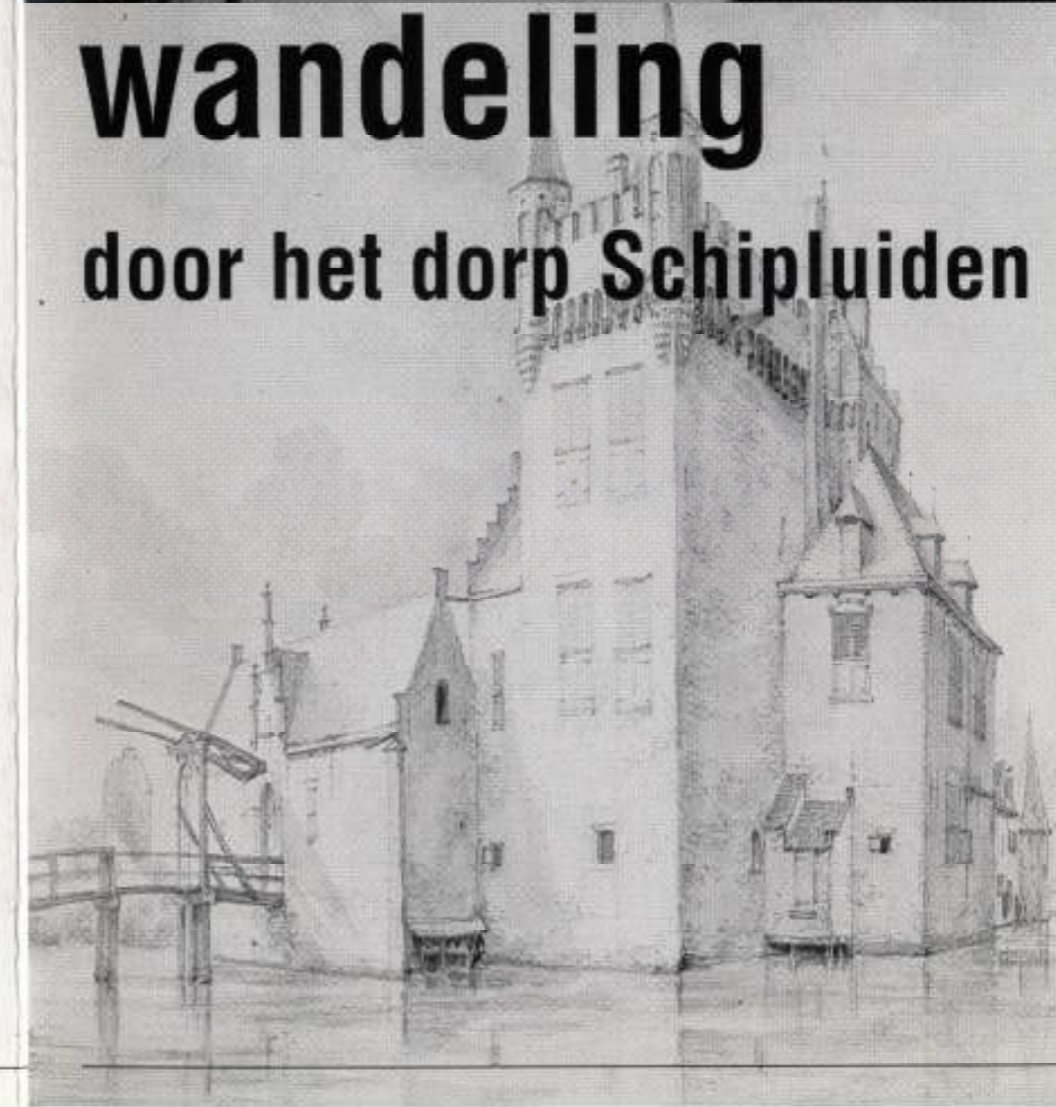

Midden-Delfland Vereniging

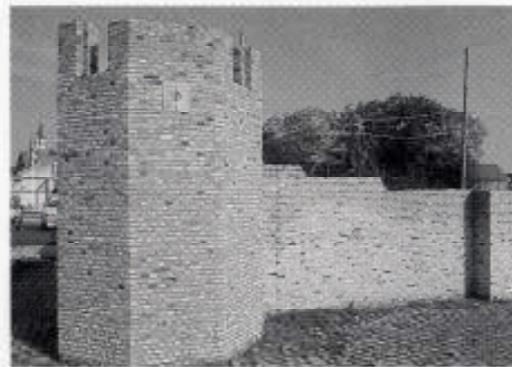
Uitgave: Historische Vereniging Oud-Schipluiden,
Midden-Delfland Vereniging
Vormgeving en fotografie/reproductie: F.W. van Ooststroom

Historische wandeling door het dorp Schipluiden

Museum Het Tramstation Schipluiden (Otto van Zevenderlaan 2)

Hier begint de wandeling door het dorp. Het museumgebouw dateert uit 1912 en is sinds kort een rijksmonument. Het heeft tot 1966 dienst gedaan als tramstation van de Westlandsche Stoomtramweg Maatschappij. In 1988 is het pand gerestaureerd, waarna het in gebruik werd genomen als museum en onderkomen van de Historische Vereniging Oud-Schipluiden. In het voormalige tramstation bevinden zich onder andere bodemvondsten die op het kasteelterrein van de Keenenburg zijn opgegraven. Het adellijke huis Keenenburg stond nabij de huidige parkeerplaats van de supermarkt. In 1992 is een deel van het zuidwestelijke torentje met de aangrenzende muren op de oorspronkelijke fundering weer opgemetseld. Rechts hiervan staat een ANWB-bord met uitgebreide informatie over het kasteel. Voorbij de kasteelruïne is links een voetpad dat naar de Keenenburgweg leidt. We lopen naar de ophaalbrug en gaan voor de brug rechts de Singel op.

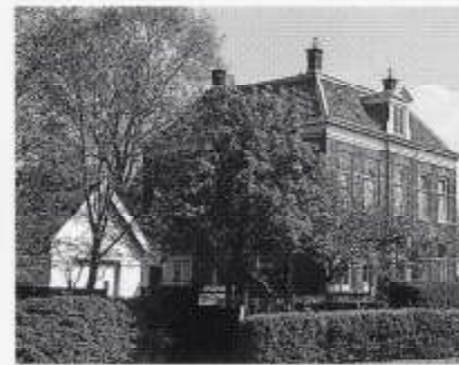
De Singel

De Singel behoorde vroeger tot het park van het kasteel Keenenburg. We wandelen langs de voormalige kerkgebouw van de gereformeerden (thans een werkplaats), die hier van 1895 tot 1955 hebben gekerkt. Even verder passeren we de panden 10 en 11. Deze zijn in 1903 gebouwd als postkantoor. De architect hiervan, Leendert Verboom, werd de eerste directeur van dit kantoor. Tussen de panden 14 en 18 bevond zich tot 1918 het monumentale toegangshek van het kasteel Keenenburg. Via de "Hofbrug" lopen we naar de Nederlands hervormde kerk aan de andere zijde van het water.

Rond de oude kerk

Ten zuiden van de kerk lag tot 1873 het kerkhof. Hieraan herinnert de grafsteen van Adrianus Bachman, heer van Schipluiden en Hodenpijl, gestorven in 1846, en zijn zuster Sabina Henrica, overleden in 1837. Lopend langs de kerk komt men op "Het Hofje". Vermoedelijk is dit oorspronkelijk een boerderij geweest die tot een vijftal woningen is omgebouwd. Het gebouw dat aan de kerk grenst, diende oorspronkelijk als school. Hier leerde dichter Hubert Korneliszoon Poot (1689-1733) lezen en schrijven. Nu zijn in dit gebouw de kerkenraadskamer en het vergaderlokaal "Het Anker" gevestigd. De kerk is in 1616 verbrand en in 1622 herbouwd. De stenen toren van de kerk werd in 1810 wegens bouwvalligheid afgebroken. De kerk is in de jaren 1956-1958 grondig gerestaureerd. Het huidige torentje dateert uit deze periode. Als men langs de zijgevel van de kerk kijkt, ziet men een knik in de muur van de kerk. De klerug waarop de kerk is gebouwd, was kennelijk niet overal even stevig. Op de tweede steunbeer is een zonnwijzer aangebracht. Op de plaats van het kerkplein stond vóór de restauratie nog een stalhouderij, waar 's zondags de boeren hun paard stalden. Het pand was oorspronkelijk de herberg "Het Wapen van Schipluiden".

Van de kerk naar de Valbrug

Ten noorden van de kerk staat de pastorie, die in 1891 werd gebouwd, met daarnaast een dokterswoning uit 1920. De huizen nr. 8 en 9 zijn gebouwd na een brand in 1909. In pand nr. 9 was lange tijd een bakkerij gevestigd. Dorpsstraat nr. 11 is gebouwd in het begin van de 17de eeuw. Dit is tot voor enkele jaren altijd een smederij geweest. Het is een van de oudste woningen in

de kern van Schipluiden. Verder wandelend passeren we enige huizen waar rond 1900 de notabelen van het dorp woonden. Nr. 12 werd tot 1929 als raadhuis gebruikt. Links van dit pand bevond zich een poort waar vroeger de brand- en soepbel hing. Deze bel hangt nu in de Dorpshoeve. Nr. 14 was begin 1900 het huis van chirurgijn Bollinger. Later woonde in dit pand zijn schoonzoon, H.M. Musquetier, die burgemeester van Schipluiden was. We staan hier op de hoek van de Boomgaardslaan. Aan het eind hiervan lag in de 16de eeuw een boomgaard. We naderen nu de "Valbrug".

Van de Valbrug tot de Brugstraat

Dorpsstraat 20 is eeuwenlang een timmerwerkplaats geweest. In 1793 bevond zich hier de werf van een meester molenmaker. Volgens de stad- en dorpsbeschrijver Van Ollefen (1793) stond aan de ingang geschreven: 'Met arbeid groot, win ik mijn brood en dat met lusten; en na mijn dood, in Abrams schoot, hoop ik te rusten'. In de dorpskern langs het water bevonden zich de werkplaatsen van de ambachtslieden. Op de hoek van de Schildersstraat was een schilderswerkplaats, op de hoek van de Bakkersstraat is nog steeds een bakkerij gevestigd. De voormalige schilderswerkplaats (het witte pand) heeft muurankers uit het begin van de zeventiende eeuw. In de herberg "De Vergulde Valk" kwamen in de 17de eeuw de leden van de rederijderskamer "Rosmarijn" bij elkaar om te dichten en te praten onder het genot van een biertje en het roken van een pijp. Het café is in 1903 in de huidige vorm gebouwd. Omstreeks 1910 stond hier aan de kant van het water nog een muziktent. Er was toen nog nauwelijks sprake van gemotoriseerd verkeer. De oude Shellpomp herinnert aan de tijd, dat hier veelvuldig motorschepen passeerden die brandstof nodig hadden. De pomp is nu een monument.

Van Dorpsstraat 29, de bakkerij, werd de eerste steen in 1888 gelegd. Let op het mozaïek boven de ramen en het originele interieur. De nummers 30 (eveneens een café) en 31 dateren uit 1926 en 1904.

De Jagersstraat is, volgens zeggen, genoemd naar de Groene Jagers, die hier ingekwartierd waren toen zij omstreeks 1910 het vervoer van vee moesten beletten in verband met het heersende mond- en klauwzeer. Aan het eind van de Jagersstraat liggen enkele huisjes van omstreeks 1750. Hierachter lag een boerderij die in 1980, bij de bouw van de nieuwe wijk Rozemarijn, is gesloopt.